'ఆటా' కథల పోటీల్లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ

కూర్వాట్ల పడుతున్న డ్రైవర్‌ని చూసి పెద్ద పాణాలు ఎల్లుకపోయినయ్ కాంతయ్యకు. రాత్రి రెండున్నర అయితంది. ఎన్నీల బియ్యప్పిండి లెక్కనే వున్నది. లారి స్పీడు కూడా బాగానే వున్నది.

"డ్రైవర్ సాబ్... నిద్రత్తుందా? సంపుతావా ఏంది" అన్నడు కోపంగా... ఆ మాటకు నిద్రపోయిన రాములు కూడా లేసిండు.

డ్రైవర్ రాంసింగ్ లారీని రోడ్డు పక్కకు ఆపి... సీసాల వున్న నీళ్లు దీసి మొకం మీద చల్లుకున్నడు.

"సింగూ... కొంచెం సేపు పండుకో... పొద్దుగాల పోదాం" అన్నడు రాములు అయిలింతలు దీస్కుంట.

లారి మిర్చి లోడుతో వుంది.

"తెల్లారెవరకు నాగ్‌పూర్‌ల వుంటం... గిట్ల ఎన్నిసార్లు బండి నడుపలే... మల్ల రేపు రాత్రికల్ల జయితాల్న వుండాలె. లేకుంటె సేటు కోపానికత్తడు" అనుకుంట మల్ల బండి చాలుజేసిండు.

కాంతయ్య కడుపుల భయం చొచ్చింది. గుండె పిడ్సకట్టుకపోయినట్టు ఐబత్ దిన్నడు.

"నాగపూర్ చేరుతమా... నడిమిట్లనే చస్తమారా రాములు" అన్నడు.

రాములు నవ్వి... డ్రైవర్‌ని మాటల్లపెట్టి నిద్ర మబ్బు పోగొట్టాలె అనుకున్నడు. పంచెలకెళ్లి సర్వపిండి తీసిచ్చిండు.

కాంతయ్య, రాములు టొంబై కింటాల్ల మిర్చిని నాగపూర్ తీసికెళ్తుండ్రు. కాంతయ్యయి యాభై కింటాల్లయితే, రాములుయి నలుపయి కింటాల్లు. ఇద్దరి పొత్తుల లారి కిరాయికి తీస్కున్నరు.

"అవునోయ్ సింగు... మా బుచ్చన్న మొన్ననే నాగపూర్‌కు పసుపు తీసుకపోతె మీ సేటు అయిదువేలే దీస్కున్నడు. మేమెంత తక్కిచ్చి అడిగినా ఆరువేలకు తక్కువ లేదన్నడు. వారం రోజుల్లనే ఏం పుట్టింది?" అనడిగిండు.

"అన్నిటికి ఒకటే రేటుంటదా? మిర్చికి ఎక్కువుంటది పటేలా... ఎందుకంటె మిర్చికి హైట్ లోడ్ ఎక్కువకదా... బండి ఇస్లోగ పోవల్నాయె... జెరంత వంగినా మిర్చి బస్తాలు వట్టిగనే కూలుతయ్... చెట్ల కొమ్మలు తాకకుంట పోవుడాయె" అన్నడు.

"మిర్చి బస్తాలు గట్లెట్ల కూలుతయ్... గట్టిగనే కడుతం గదా" అన్నడు కాంతయ్య. స్టీరింగ్ దిక్కే చూసుకుంట.

ఎదురుంగ లైట్లు కండ్లల్ల కొట్టుకుంట సుమోలు, లారీలు, బస్సులు జిప్ప జిప్ప పక్కకెళ్లిపోతున్నయ్.

"గాట్ల మీదికెల్లి బండి పోయేటప్పుడు ఎట్ల ఎటుమటం అయితదో చూసిండ్రు కదా. జాగర్తగ నడుపాలె... లేకపోతె మీరే లాసయితరు" అని చెప్పిండు.

"మేమెట్ల లాసయితం?" అనడిగిండు రాములు. తాపకోసారి వస్తున్న కోళ్ల ఫారాల గబ్బు దశపడ్తలేదు.

"ఓసారి దరూర్ హన్మంతరావుది... బొంబయి మార్కెట్‌కి మిర్చి తీసుకపోతన్న... మజ్బూర్ గాట్ల కాడ మలుపు తిరుగంగనే లారి పక్కకు ఒరిగింది. బండి ఆఫ్ జేసిన. అప్పటికి సగం బస్తాలు కింద గూలినయ్... వంద కింటాల్ల లోడు... నడి గుట్టల్ల పసాయించినం... ఎవడు బండి ఆపడు... కూలీలు దొరుకరు... మా గోస జూడాలె... హన్మంతరావ్ అయితే గొడగొడ ఏడ్సుడు... ఆ కాలకర్మానికి రెండ్రోజులు ముసురువెట్టింది. నేనే బొంబై పొయ్యి హమాలోల్లను తోలుకచ్చి మల్ల బత్తి నింపినం. సేపు పండోలె కలరుండె మిర్చి... జాంపండు లెక్క తెల్లవడ్డది. దూది లెక్క మెత్తవడ్డది."

"గాచారం సాలకపోతె కుండలు కొట్లాడుతయ్ అంటె గదేమరి" అన్నడు కాంతయ్య. "మార్కెట్ల మిర్చిని చూసి సేటుగాడు ఒకటే మాటన్నడు. ఏం లేదు. దీన్ని తీస్కపోయి సముద్రంల పారవొయ్యండ్రి అంటడు. ఎంత బతిలాడినా దీస్కోలె. లాస్టుకు కింటాలుకు పదారు వందలున్న మిర్చి తప్ప మిర్చి అయిందని కింటాలుకు తిప్పి తిప్పి గొడితె ఇన్నూట యాభై చొప్పున లెక్క గట్టిచ్చిండు. హన్మంతరావు ఏడ్పు తరంగాలె. ఆ పైసల్‌దెచ్చి లారి కిరాయి గట్టిండు" అని చెప్పిండు రాంసింగ్.

ఆ కథంత విని కాంతయ్య గుండె అవిసిపోయింది.

పండిన సొమ్ము మార్కెట్లకు చేరేదాక కూడా రైతుకు నమ్మకం లేకుండాపోయింది అనుకున్నడు బాధగా...

"వడ్లు పండిచ్చుకున్నప్పుడు గిన్ని బాధలెక్కడియే కాంతన్నా... తిండికి నాలుగు పల్లాలుంచుకోని మిగిలాయి బీట్ల పారవోసత్తె... నాల్రోజుల్ల పైసల్ చేతికచ్చేటియ్... పత్తి రకాలని, మిర్చి రకాలని, పస్పు రకాలని, కాలాన్నిబట్టి పంటలని ఇత్తునాలిచ్చి ఇసం పెట్టినట్టు చేసిరి. లాగోడి వత్తదన్న నమ్మకమే లేకపాయె" అన్నడు రాములు.

"ఉప్పుతోని తొమ్మిది పప్పుతోని పది అన్నట్టు కొట్టే మందులకు ఇరాం లేదు. పుట్టే పురుగుకు సావులేదు. కాలం గూడా ఇంట్ల ఉప్పులం పుట్టినట్టే చెయ్యవట్టె." బాధగా అన్నడు కాంతయ్య.

లారి నెమ్మదిగానే పోతంది...

అక్కడక్కడ ధాబాల పక్కన లారీలాపుకొని ఇనుపతీగెల మంచాల కింద బొగ్గులు రాజేసుకొని వెచ్చగ నిద్రవోతుండ్రు డ్రైవర్లు, క్లీనర్లు.

లారి దాటింది.

ఎదురుంగ టాటాసుమో గుద్దినట్టు రాంగనే జెప్పన స్టీరింగ్ తిప్పిండు రాంసింగ్. దాని లైట్లు కండ్లల్ల కొట్టినయ్.

"ఇంట్ల పెండ్లానికి చెప్పచ్చినావ్‌రా బోస్డీకే" అని తిట్టిండు.

కాంతయ్య, రాములు పక్కకు ఇరుసుక పడ్డరు.

"జెరంత మెల్లగ తోలరాదోయ్... అవాయిజాజు లెక్కనే పోవడ్తివి" అన్నడు రాములు తీగురంగ...

"గింత దానికే బయపడ్తారా... నేనెన్ని మార్కెట్లు తిరిగితి... వందల పస్పు లోడ్లు, సాంగ్లీ, గోండ్యా, గయా మార్కెట్లకు తీస్కపోయిన... నాగ్‌పూర్, అమ్మదాబాద్, కల్‌కత్తా, బొంబై మార్కెట్లకు మిర్చి లోడ్లు తీస్కపోయిన... గిప్పటిదాక ఇరువైరొండెండ్ల సర్వీస్‌ల ఒక్క టక్కర్ కూడా చెయ్యలె." గర్వంగా చెప్పిండు రాంసింగ్.

ఎదురుంగ వచ్చే వాహనాల లైట్లు కండ్లల్ల పడీ పడీ చీకట్లత్తన్నయ్. సర్రున పక్కలకెల్లి పాముల్లెక్కనే పోతున్నయ్. ఒక్కోసారి పంచెడు పాణాలు పోతున్నట్టు బుగులైతంది.

"మెల్లగ... మెల్లగ పోనియ్" అంటుండ్రు ఇద్దరూ.

తెల్లారంగ ఆరింటికి లారీ నాగ్‌పూర్ చేరింది.

లారీని ఓచోట ఆపిండ్రు... మార్కెటంత మిర్చి... పసుపు... కాంతయ్య గంత దినుసు ఎన్నడు చూల్లే... రాములు నాలుగైదుసార్లు పసుపు దెచ్చిండు.

"నేను సేటుని కలిసత్త... అంతసేపు మొకం కడుక్కోని చాయె తాగుండ్రి" అని ఇద్దరికి చెప్పి పోయిండు రాములు.

అద్దగంట తర్వాత బెంగటేలినోని లెక్కనే వచ్చిండు.

"ఏమైందిరా రామన్నా... రేటెట్లున్నది?" ఆదుర్దాగా అడిగిండు కాంతయ్య.

"నిన్న మనం బైలెల్లంగ కింటాల్‌కు నాలుగు వేలుండె... రాత్రికి రాత్రి దిగిందట. ఇయ్యాల్ల కింటాల్‌కు పద్దెనిమిది వందలు."

కాంతయ్య గుండె దడిల్లుమన్నది.

"గంత దిగుతాదిరా... సిండికేట్ అయిండ్రుగావచ్చు. మరె ఇప్పుడేం చేసుడురా... సగం దిగనంక సందెన వడ్డట్టాయె" అన్నడు పెయ్యంత సల్లవడంగ.

"రెండు మూడు గంటల్లల్ల లోడు దింపుండ్రి... మల్ల నేను జయితాల పోవాలె. చత్తీస్‌గడ్‌కు గిరాకుంది. లేటయితే సేటు ఊకోడు" కొంచెం కఠినంగనే చెప్పిండు డ్రైవరు.

"ఆగరాదోయ్ సింగు... ఇల్లుకాలి మేమేడ్తన్నం... " అన్నడు కాంతయ్య.

ఇద్దరూ రందిల పడ్డరు... ఆలోచనల పడ్డరు...

గంటసేపు జాత్రల తప్పిపోయిన పోరగాండ్ల లెక్క మార్కెటంత తిరిగిండ్రు... తల్లిలేని కోడి పిల్లల్లెక్క ఆగమాగం తిరిగిండ్రు.

వేల మంది... ఎవల్నెవలు పట్టించుకుంట లేరు... రేటు గంతెట్ల దిగుతదని కొందరు సేట్లతోని లొల్లి పెట్టుకుంటుండ్రు... సగం మరాటి బాష... సగం తెలుగు... మార్కెటంత గాయి గాయి అయింది. గత్తెర వడ్డట్టయింది.

కాంతయ్య సుట్టపోడు లచ్చిరాజం కల్సిండు. వాళ్లది వరంగల్ జిల్లా వర్ధన్నపేట. లచ్చిరాజమే కాంతయ్యని గుర్తుపట్టిండు. ఇంటి విషయాలు మాట్లాడుకున్నంక...

"వరంగల్లనే మార్కెటుంది కదనే... నువ్వుగూడా నాగపూరచ్చినవేంది?" అని అడిగిండు.

"ఎక్కన్నే కాంతన్నా... మార్క్‌ఫెడోల్లు మిర్చికొన్నంక పైసల్ తర్వాత ఇస్తమని టోకెన్లు ఇస్తుండ్రు. అప్పుడెచ్చిన కాడ మిత్తి పెరుగదానె... రైతులంత దళారోల్లకే అమ్ముకుంటండ్రు. ఆల్లు మన రైతుల పేరుతోనే మార్క్‌ఫెడ్‌ల అమ్మి టోకెన్లు తీసుకుంటుండ్రు. పైసల్ నెలకిచ్చినా... కింటాల్‌కి ఏడువందలు దళారోనికే లాభమాయె. ఇగ రైతుకు లాభమెక్కడిదే. గందుకే నా మిర్చిని ఇక్కడికి తీసికచ్చిన. పర్వతం బోయి పండ్లూడగొట్టుకున్నట్టు... ఇక్కడ ఇంకింత దిగింది" అని బాధపడ్డడు.

"మరేం చేద్దామనుకుంటున్నవే. ధర గిట్లుండే. మాక్కూడా ఏం సోచాయించుతలేదు" అన్నడు రాములు.

"నాలుగైదు రోజులు ఇక్కన్నే వుండాలె... రేటు ఎప్పుడు పెరిగేది తెల్వదాయె... సేట్లకేమో ఫోన్లుండె... దేశంల ఏ మార్కెట్ల ఏది పెరిగిందని జెట్టన తెల్తె. మనకెవడు జెప్పాలె" అన్నడు లచ్చిరాజం.

మిర్చిని లారీలకెల్లి గోడౌన్‌లకు దించిండ్రు...

తాల్లు తంగెల్లు పట్టినట్టు అయిదురోజులు హోటల్లల్ల గంటెజారుడు పప్పు రొట్టెలు తినుకుంట తడకప్పల్లెక్క తండ్లాడిండ్రు... తల్లి కడుపుల పొద్దుపడెదాక మార్కెట్లనే తిరుగుడు... కిరాయి మంచాలు దీస్కొని పండుడు... ఆ తిండికి, నీళ్లకు రాములుకైతే కిసర్‌బైలు పెట్టింది.

రోజురోజుకు ఆశలు సన్నవడ్డయ్... జేబుల పైసలు దగ్గరపడ్డయ్... మొకాలు కడ దప్పినయ్...

"సముద్రంల తుఫాన్ లేసిందట... మిర్చి సింగపూర్ పోయేదాయె... ఇంక పది రోజుల్దాకా ధర గిట్లనే వుంటదట్నే..." అని వార్త మోసుకచ్చిండు లచ్చిరాజం.

"మరెట్లనే... నాలుగువందలు పెరిగిందంట్రుండ్రు గదనే" అన్నడు కాంతయ్య.

"రెడ్‌టాప్ రకం పెరిగిందట... మన జిటి మిర్చికి ధరలేదంట్రుండు..." బాధగా చెప్పిండు లచ్చిరాజం.

అడివీల పొద్దుగూకినట్టే వుంది. కడుపుల బాధ మాటలు రానిత్తలేదు. రైతు బతుకు పంచపాల బోర్లవడ్డట్టే కావట్టే అనుకున్నరు. మనసులంత గాలిదుమారం లేసినట్టే వుంది. చివరికి ధర పెరిగినంకనే అమ్మాలని నిర్ణయానికచ్చిండ్రు...

"మరయితే శీతల గిడ్డంగుల్లల్ల పెట్టి పోదాం రాండ్రి" అన్నడు లచ్చిరాజం. వాటి గురించి రాములుకి, కాంతయ్యకి ఎక్కువగా తెల్వది.

"సరే చూద్దాం పా" అని నడిసిండ్రు.

పోతుంటే... ఎస్టీడి బూత్ కనవడ్డది.

"ఓసారి ఇంటికి ఫోన్‌గొడ్త. ఆగుండ్రి... ఇంట్లోల్లు పరేశానైతుండ్రు గావచ్చు" అని బూత్‌లోకి నడిసిండు. ఫోనెత్తి నెంబర్లు కలిపిండు.

అవుతల్నుంచి చిన్నబిడ్డ సుజాత ఎత్తింది.

"బడికి పోలేదా బిడ్డా... అందరు మంచిగున్నరా?" అనడిగిండు.

"బాపూ... గా బాలయ్య పెద్ద బాపు లేడానే... పత్తి అమ్మితే లాసచ్చిందని ఇండ్రీన్ తాగి సచ్చిపోయిండు. అందరేడ్తండ్రు..." అన్నది.

ఆ మాట విని కాంతయ్య గుండెల్ల ఎలగడ తగిలినట్లయింది.

"ఏంది బిడ్డా... నిజంగానా... గట్లెట్ల చచ్చిపోయిండే" అన్నాడు మాటలు పేకిలిచ్చుకుంట...

ఫోన్ బిడ్డ చేతిలకెల్లి భార్య తీసుకున్నట్టుంది.

"ఏమాయె... అటే వోతిరి... బాలయ్య మామ చచ్చిపోయిండని మొసపోసుకుంట ఉరికురికచ్చేవు. నువ్వచ్చేదనుక పీనుగుండది... ఇప్పుడే పాడెగడ్తుండ్రు... దప్పుల సప్పుడైతంది... మిర్చి మొత్తం అమ్మినంకనే రా... ధర మంచిగున్నదా?"

కాంతయ్య ఫోను పెట్టేసిండు...

గుడ్లల్ల నీళ్లు మత్తడి దునికినయ్... బాలన్న బొచ్చెల మెరుత్తండు... చెవుల్లల్ల సావుదప్పు ఇనత్తంది. కండ్లు ఎర్రవుండ్ల లెక్కయినయి... దుఃఖం ఆపుకుంట భుజంమీది పంచెదీసి నోటికడ్డం పెట్టుకున్నడు.

"ఏమైందే... అందరు మంచిగున్నరట్నా?" అనడిగిండు రాములు.

"ఏం మంచిగరా... మిర్చిని అండ్ల పారేసి పోదాం పా... బాలన్న పానం దీస్కున్నడట" అన్నడు. మొకమంత చెమట పట్టింది. కండ్లల్లకెల్లి నీల్లు పటపట వడ్సినయ్...

"మీ పాలోల్ల బాలయ్యనానె...అయ్యో... గట్లెట్లయిందే" అన్నడు అప్పుడే లచ్చిరాజం ఆటో దీస్కొని వచ్చిండు.

"రాండ్రి... శీతల గోదాముల కాడికి పోదాం" అని ఏగిర్త పెట్టిండు.

ముగ్గురు ఆటోల కోల్డ్‌స్టోరేజ్‌ల దగ్గరికి చేరిండ్రు... ఆకాశాన్ని తాకుతున్నట్టు పెద్దపెద్ద పొడువాటి బిల్డింగ్‌లు... అక్కడా తమలాంటి రైతులు ఏదో పోగొట్టుకున్నట్టు బేజారై తిరుగుతుండ్రు...

"హీనా కోల్డ్ స్టోరేజ్' ఆఫీస్‌లకెళ్లి 'మిర్చి బస్తాలు పెట్టుకోవాలె' అని అడిగిండ్రు...

"మా స్టోరేజ్ ఖాళీ లేదు. వేరేయి చూస్కోండి" అన్నాడు వాడు... హిందీల నిర్లక్ష్యంగా... ఇంకో కోల్డ్‌స్టోరేజి దగ్గరికెల్లిండ్రు...

"పసుపు చింతపండు తప్పితె మిర్చిపెట్టుకోం... ధరల్లేక గిరాకి బాగున్నది. మిర్చి వంద బస్తాలు పెట్టిన ప్లేసుల... పసుపు నూటయాభై బస్తాలు పెట్టచ్చు" అన్నడొక కోల్డ్ స్టోరేజ్ మేనేజర్.

"ఇదే మోక అని ఈల్లుగూడా దోసుకుంటుండ్రు" తిట్టిండు లచ్చిరాజం.

అడివీల పొద్దుగూకినట్టే వుంది. కడుపుల బాధ మాటలు రానిత్తలేదు. రైతు బతుకు పంచపాల బోర్లవడ్డట్టే కావట్టే అనుకున్నరు. మనసులంత గాలిదుమారం లేసినట్టే వుంది. చివరికి ధర పెరిగినంకనే అమ్మాలని నిర్ణయానికచ్చిండ్రు...

ఏ కోల్డ్ స్టోరేజ్ చూసినా నిండిపోయే వుంది. ఎక్కడికెళ్లినా ప్లేస్ లేదు అంటుండ్రు.

ముగ్గురికి చెమటలు పోసినయ్...

కాంతయ్యకు మాటిమాటికి బాలన్న యాదికస్తండు. మనసంత వడి పెట్టినట్టయితంది. రెండు గంటలు కాలుగాల్సినట్టు కోల్డ్ స్టోరేజ్‌ల పొంట తిరిగిండు... లచ్చిరాజం గిడ్డంగులోల్లని తిడుతండు.

"ఈ కాలంల గీ శీతల గోదాంలచ్చినయ్ గని... ఎనుకటి సొంగ్లీల... అటికెలు అనేటియి వుండె... పసుపు పట్టుకత్తుం... పెద్ద పెద్ద బాయిలు తవ్వి... ఆ బాయిల్ల పసుపుపోసి నిల్వజేసెటోల్లు... బాయిల్ని, కమ్మలతోని, మట్టితోని మూసేత్తురు... అటికెల కాన్నే పసుపుకొనేటోల్లు... గింత తిప్పలెక్కడియ్" అనుకుంట లచ్చిరాజం మరో కోల్డ్ స్టోరేజ్ ఆఫీస్ గదిలోకి తీసికెళ్లాడు.

"మిర్చి దెచ్చినంసార్... మీ గోదాంల ఖాళీ వుందా" అనడిగిండు రాములు.

రిజిస్టర్‌ల ఏదో రాసుకుంటున్న గోదాం క్లర్కు ఏం పట్టిచ్చుకోలే...

"ఏదో ఒకటి చెప్పుండ్రి సారూ... మిర్చి పెట్టుకోవాలె" అన్నడు లచ్చిరాజం కోపంగా.

క్లర్కు కండ్లద్దాలకెల్లి ఓపారి చూసి... "పెట్టుకుంటం... కాని సీజనల్ రేటు" అన్నడు.

"సీజనల్ రేటంటే..." అడిగిండు రాములు గీసరిల్లుకుంట.

"కింటాల్‌కి ఎనిమిది రూపాయలు... సీజనల్ రేటంటే ఒక్కరోజుకైనా గదేరేటు... నెల రోజులకైనా గదే రేటు... నెల దాటితే డబుల్" అన్నడు.

ముగ్గురు మొకాలు జోసుకున్నరు.

"ధర ఇప్పట్ల పెరిగెటట్లు లేదు. ఆల్సెం జేత్తె ఆయింత జాగ దొరుకది. ఏం చేద్దామే కాంతన్నా..." అనడిగిండు లచ్చిరాజం.

కాంతయ్యకు తిరిగి తిరిగి పల్లేరుకాయల్ల బొర్లిచ్చినట్టయితంది.

"ఎంత పండిచ్చినా గుట్టకు రాల్లు మోసినట్టే కావట్టె... చేసేదేముందే... పెడుదాం" అన్నడు. అందరి మొకాలు నిద్ర ఆగారాల్లేక నెరివడ్డట్టయినయి. బట్టలు గుడ్డికాయ పడ్డట్టయినయ్.

"మొత్తం పైసలు ఇప్పుడే కట్టాలె... తర్వాతంటె పైసల్ కట్టనంకనే బస్తాలిస్తం" అన్నడు. "అమ్మేటప్పుడే కడుతం తియ్యుండ్రి" అన్నడు లచ్చిరాజం.

క్లర్కు కూలీల్ని పిలిచిండు.

"కూలి బస్తాకు అయిదు రూపాయలు... వేసినప్పుడు అయిదు. మల్ల తీస్కున్నప్పుడు అయిదు. మొత్తం ఎన్ని క్వింటాల్లో లెక్కవెట్టి కట్టియ్యుండ్రి" అన్నడు.

"మిర్చి బస్తాలు తీసుకత్తం" అన్నడు రాములు.

"సీజనల్ రేటు మధ్యల పెరుగొచ్చు... ఒక్కోసారి బాగా తాకిడి వుంటె బస్తాకి ఎనిమిది నుంచి పన్నెండు రూపాయలకు పెంచుతం. అట్లయితేనే ఉంచుకోవాలి. ఈ కాయిదాల మీద సంతకాలు పెట్టుండ్రి" అన్నడు.

ముగ్గురు దస్తఖత్‌లు పెట్టిండ్రు...

పెద్ద భవనం లాంటి కోల్డ్ స్టోరేజి పక్కనే షెడ్‌లో రెండు కంప్రెషర్లు వున్నయి. (మిగతా 12వ పేజీలో)

(9వ పేజీ తరువాయి)

కండెన్సర్ వుంది. పెద్ద అమ్మోనియం గ్యాస్ ట్యాంకు... కరెంటు పోయినప్పుడు వెంటనే అవసరమయ్యే పెద్ద జనరేటర్లు రెండున్నాయి.

కోల్డ్ స్టోరేజి షటర్ పైకి లేపి లోపలికి తీసికెళ్లిండు.

నాలుగునుంచి అయిదు డిగ్రీల చల్లదనం తాకింది. ఇనుప జాలి నేసినట్టు... బేలుకట్టు లెక్క అరలు అరలుగా ఫ్లోర్లు... పెద్ద పెద్ద చాంబర్లు.

లోపట ఒక కొత్త ప్రపంచం లాగున్నది. సర్కస్ బోనుల చొచ్చినట్టున్నది... మిర్చి, పసుపు, చింతపండుల వాసన కల్సిపోయి కొంచెం గెదడు గెదడోలె వస్తుంది. కాంతయ్య లెక్కలేసిండు...

"ఒక్కొక్క చాంబర్‌ల యాభైవేల బస్తాలు పడుతయ్... ఆరు ఫ్లోర్లల్ల పన్నెండు చాంబర్లు... అంటె ఆరు లక్షల బస్తాలు పడుతయ్... రేటు పెరిగినకొద్దీ గోదాం ఖాళీ అయితది. ఒక్క రోజుకైనా గదే రేటాయె... నెలకు పది పన్నెండు లక్షలు ఏటూపోవ్వరా రాములూ" అన్నడు.

"కరెంటు బిల్లు ఓ రెండలచ్చలేసుకోరాదే... నీయవ్వ... రైతుతోని ఎంత లాభపడ్తుంద్రే" అన్నడు రాములు.

"కూలీపైసలు మనమే ఇచ్చుకోవాల్నాయె. సీజనల్ రేటుని పెట్టి ఎంత దోసుకుంటుంద్రే. పుక్యానికి పెట్టుకుంటున్నట్టు జాము" తిట్టిండు లచ్చిరాజం.

"కింది చాంబర్లన్ని నిండిపోయినయ్... అయిదు ఫ్లోర్లల్ల ఖాళీలేదు. ఆరో ఫ్లోర్‌ల పెట్టుకోవాలె" చెప్పిండు క్లర్కు మరాఠీ భాషల.

వెంట వచ్చిన ఒక కూలీ చెప్పిండు.

"ఒక్కో ఫ్లోర్‌కు ఒక్కో రూపాయి ఎక్కువ తీసుకుంటం... మీదికి ఎక్కాల్నాయె... ఈ చలికి కాల్లుచేతులు వణికి కిందపడ్డమనుకో... బొక్కలిరుగుతయ్... మీరు బస్తాకి ఏడు రూపాయలు చొప్పున కట్టియ్యుండ్రి" అన్నడు.

"గదేంది... ఇప్పుడు అయిదు రూపాయలే అంటిరి గదా" అనడిగిండు కాంతయ్య. "కింది ఫ్లోర్‌కయితె అయిదు రూపాయలు... పైకెక్కాలె గదా... మీ ఇష్టం" అని వెనుకకు తిరిగిండు.

"అయితమానె... ఏం చేద్దాం. పెట్టుండ్రి" అన్నడు లచ్చిరాజం. మల్ల ఏవన్న లారీలస్తే ఈంత జాగ దొరుకదన్న భయంతోని.

"ఈ చలికి మొలుకలు రావానే కాంతన్నా" అనడిగిండు రాములు.

"రంగు మారకుంట ఉంటయి... మొల్కలేం రావు" చెప్పిండు కాంతయ్య.

లచ్చిరాజం రెండు ట్రాక్టర్లు మాట్లాడి మిర్చిబస్తాలు ప్లాంటుకు జారగొట్టుటానికి పోయిండు. "నూరు కింటాళ్లకు ఎనిమిది, పదారు వందలు వీనికే పాయె. ట్రాక్టర్లకు కిరాయిచ్చుడేనాయె.

కూలోల్లకు బాగానే పాయె... రేటు గురించి ఈ వూరికి ఫోన్లు చేసినప్పుడల్లా నూర్లకు నూర్లు ఫోన్ బిల్లాయె... లారీ కిరాయి వేలకు వేలేనాయె... ఇగేం ఫాయిదుండే కాంతన్నా... లాభం గువ్వలకచ్చినట్టేనాయె" అన్నడు రాములు.

"రైతును దోసుకోనోడెవ్వడ్రా రాములు... ఊరుకాని వూల్లెకూడా గిట్ల దోసుకోవట్టె...

మన అవతారాలు జూత్తె పాపాలీలకన్న కడీనం అయినయ్... ఎవ్సం అంటే యాపారం కాదురా... మన బతుకు! కాని మన బతుకుల్ని గిట్ల యాపారం జేసింద్రు... లేకుంటె బాలన్న ఎట్ల చచ్చిపోయింద్రా?" బాధని దిగమింగుకుంట చెప్పిండు కాంతయ్య.

బస్తాలు రాంగనే... కూలీలు ఒడుపుగా చకచకా ఫ్లోర్‌లెక్కుతూ బస్తాలని ఛాంబర్లలో సర్దుతున్నరు. "ఆర్నెల్లు, యాడాది దీంట్ల దాసుకుంటె కట్టమంత మంది బొందల పెట్టినట్టే. ఈ బస్తాలు దీంట్ల పారేసినంక బస్సెక్కుదామె కాంతన్నా... నాక్కూడా మనసున వడ్తలేదు" అన్నడు రాములు.

కోల్డ్ స్టోరేజిలోని చలిని కూడా మర్చిపోయినట్టు... మనసూ, శరీరం మొద్దుబారినయ్...

బస్తాలన్ని సర్దినంక కూలిపైసలిచ్చి... లచ్చిరాజంను అలాయ్ బలాయ్ దీస్కోని గుండెబరువుతో తిరుగుముఖం పట్టింద్రు.

"ధర ఎప్పుడు పెరుగుతదో... మల్ల ఎప్పుడత్తమో..." అనుకుంట రోడ్డెక్కింద్రు. ఓపారి ఎనుకకు తిరిగి

"నాకు ధైర్నముందే కాంతన్నా... కాని... నా పెనిమిటి చచ్చి పోలేదే... చంపింద్రు... ఎవలు చంపింద్రో గని పైసలకోసం చచ్చి పోయిండని నింద లేత్తంద్రు... మనిషే పోయిండు... నింద లెంతనే... ఆ చంపినోడు మాత్రం ఎవలో సమజైత లేదే... అస్సలు సమజైతలేదు..."

చూసింద్రు. గోర్లమందని మింగి... ముడుసుకొని నిద్రవోతున్న కొండచిలువ లెక్క కనవడ్డది... కోల్డ్ స్టోరేజి ప్లాంటు!!

* * *

మబ్బుల్నే ఇంటి ముంగట ఊడ్సి... అలుకు చల్లివచ్చింది కాంతయ్య భార్య గంగవ్వ.

"ఏమాయె... పొద్దుగాల్నే బాలయ్యమామ బొందకాడికి పోయి మొక్కివత్తనంటివి. ముసుగు తన్నినవ్... పొద్దెక్కుతంది... లే... అట్లనే ఆల్లింటికి పోయి మందలిచ్చిరా" అన్నది.

నాగపూర్ నుంచి రాత్రి ఇంటికి చేరిన కాంతయ్య నిజానికి నిద్రపోలేదు. లేచి కూసున్నడు. జెర మచ్చినట్టు పెయ్యంత సవసవ అంటంది. కడుపంత పుల్లురమేసినట్టు మండుతంది. బలిమీటికి లేచి యాప పుల్ల నోట్లేసుకున్నడు.

"ఏమన్న పైసలచ్చెటట్టు నువ్వన్న జెయ్యరాదు... రైతులు చచ్చిపోతె ఇచ్చే పైసలు కూడా మింగవట్టె..." అన్నది గంగవ్వ.

"బాలన్న కుటుంబానికి పైసలత్తయే... నూరు విధాల రావా" అన్నడు. పుల్లతోని పండ్లు తోముకుంట.

"ఏమచ్చేటట్టున్నయ్... ఈ వూరికి రీతీ రివాజుందా? గాబోయపోతు లింగన్న కచ్చే పైసలు... ఉరి పెట్టుకొని చచ్చిపోయిన ఎంకటిగానికచ్చినయట... లచ్చ రూపాయలు..."

ఆ మాట విని కాంతయ్య నోరు చేదెక్కింది.

"ఎంకటిగాడు రైతెట్లయితడే... ఆడు పెండ్లాం బాధకు చచ్చిపోయిండుగదా" అన్నడు.

"గదే మరి... రసురుసులు కావాల్నని సోకుల ఆడిదాయె అని పెండ్లాం. దాని రంపం పడలేకనే ఆడు సచ్చిపోయిండు. సత్తెనన్న ముండ అర్వగోస పడ్డది అనుకున్నడు... ఆడు సర్పంచి పాలేరాయె. ఇంటెనుక అద్దంగుంట పత్తి నాటుకున్నందుకు... సర్పంచి ఆపీసర్లకు అన్ని రైతు లెక్క చూయించిండు. ఆపీసుల్ల ముప్పయ్ వేలు దులిపిండట. మిగితా పైసల్ల సగం సర్పంచికి... సగం ఎంకని పెండ్లానికి... అదిపుడు అర్గండి చీరెలు కట్టి ఎట్ల తిరుగుతుందో చూసినవా..." అన్నది.

కాంతయ్య నోట్లో వేప పుల్ల సర్రున గుచ్చింది. చిగుర్లల్ల కెల్లి రక్తం కారింది. "థూ... నీయవ్వ... రైతుని గింతమంది కోసుక తిన్నంక ఎట్ల బతుకుతడే" అని ఊంచిండు.

ఎర్రగ నెత్తురు పడ్డది.

దనదనా తయారుకాంగనే... రాములు కూడా వచ్చిండు.

"లేసినావె కాంతన్నా... పొనమంత సొడసొడలైంది. అయిదెకురాలు దున్నినప్పుడన్న గిట్లకాలే... కాల్జేతులు ఇగ్గుక పోతన్నయ్" అన్నడు. పందిట్ల మంచం కాల్లకట్టకు కూలవడుకుంట.

"నాక్కూడ గట్లనే వుందిరా... ముందుగాల చేనుకాడికి పోయద్దాం రా" అని నడిసిండు... గప్పుడే తెల్లారుతుంది...

ఇద్దరు కల్సి బాలయ్య చేనుకాడికి నడిసింద్రు.

ఎండిపోయిన చేను మద్యల... తెల్లటి సమాధి...

సమాధి గూట్లె గాలికి లిప లిప కొట్టుకుంటున్న దీపం...

సమాధి ముంగట కాంతయ్య మోకాల్ల మీద వంగి నేలపై నుదురు ఆనిచ్చిండు. కండ్లల్లకెల్లి నీళ్లు జలజల జారి పడి... భూమిల ఇంకినయ్

గుండె పగిలింది...

"అన్నా... ఎంత పని చేసినవే... నువ్వు గిట్ల చేత్తవని కలల కూడా అనుకోలేదే..." అనుకుంట ఏడ్చిండు.

రాములుకు ఊకుంచ తరంకాలే...

"ఊకోయే కాంతన్నా... చచ్చినోడు లేసత్తాడే... భూమ్మీద గంతే బాకీల పడ్డడనుకోరాదే..." కండ్ల నీళ్లు తుడుసుకుంట ఓదార్సిండు.

"ఆఖరి చూపుకన్న నోసుకోకపోతి కదనే అన్నా... నువ్వు మారాజోలె బతికి నోనివే అన్నా... గిట్లెట్ల జరిగిందే అన్నా..." బొచ్చె అంత గుద్దుకుంట ఏడ్సిండు.

"సల్ల చెమటలత్తన్నయే... ఊకో..." గదమాయించిండు రాములు. రెండు పిడికిల్లల్ల మట్టిని దీస్కున్నడు కాంతయ్య... పూనకం వచ్చినోని లెక్క వూగిపోయిండు...

"అయ్యా... సర్కారోల్లా... అధికార్లా... మాకు ఇత్తు నాలు ఇయ్యకుండ్రి... సబ్సిడీలియ్యకుండ్రి... టోకెన్లు ఇయ్యకుండ్రి... అప్పులియ్యకుండ్రి...

కొంచెం ధైర్నమియ్యండ్రి..."

గొంతు నరాలు తెగిపోయేటట్లు ఏడ్సిండు... రాములు పంచెతోని కండ్లు తుడిసిండు...

దుఃఖాన్ని దిగమింగుకుంట చూసిండు కాంతయ్య.

మసక మసకగా... సమాధి అవుతలి నుంచి... నాగలి వస్తోన్న దృశ్యం...

రెండు బక్కచిక్కిన తెల్లటి ఎడ్లు... నాగలి... భూమి పొరని చీల్చుకుంటూ నాగలి... దగ్గరగా... మరింత దగ్గరగా...

ఒడిసి పట్టుకున్న నాగలితో... బాలయ్య భార్య... సత్తెవ్వ. వెనుకే ఆరేళ్ల కొడుకు... సాలు పొంట మక్కగింజలు వేసుకుంట... నాగలి దగ్గరగా వచ్చింది...

"అవ్వా... నువ్వు నాగలి పట్టినవా బిడ్డా..." అన్నడు ఏడ్సుకుంట చేతులు జోడిచ్చి...

"నాకు ధైర్నముందే కాంతన్నా... కాని... నా పెనిమిటి చచ్చిపోలేదే... చంపింద్రు... ఎవలు చంపింద్రో గని పైసల కోసం చచ్చిపోయిండని నిందలేత్తంద్రు... మనిషే పోయిండు... నిందలెంతనే... ఆ చంపినోడు మాత్రం ఎవలో సమజైత లేదే... అస్సలు సమజైతలేదు..."

అనుకుంట నాగేటి సాల్లతో నడిసిపోతంది... కల్తీలేని కన్నీటి విత్తనాలు చల్లుకుంట!! ★